

Izglītības un zinātnes
ministrija

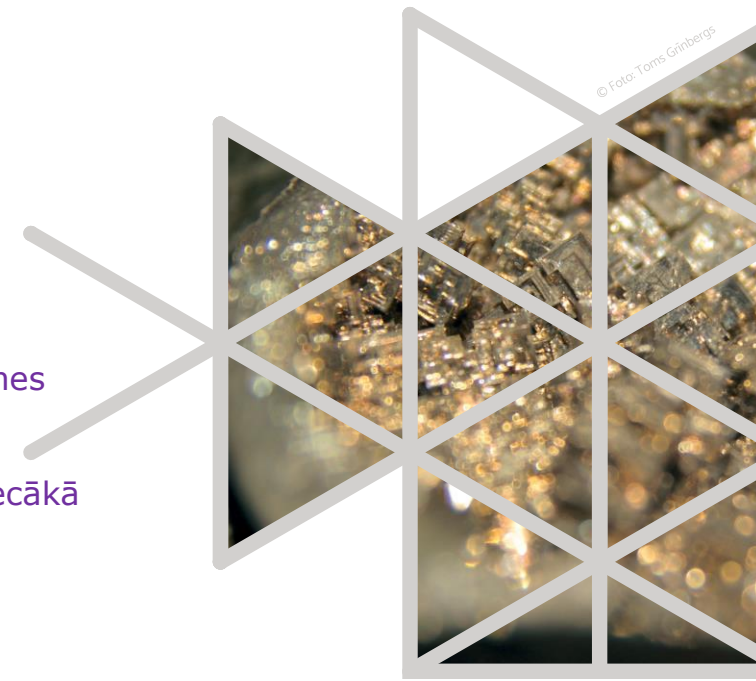
Akadēmiskais godīgums un ētika – paveiktais un plānotais augstākajā izglītībā

Ilze Sīle

Struktūrfondu departamenta direktora vietniece augstākās izglītības un zinātnes
attīstības jomā

2019.gada 12.novembris

Inta Jaunzeme, Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta vecākā
eksperte

© Foto: Toms Grinbergs

Izglītības un zinātnes
ministrija

Akadēmiskais godīgums

akadēmiskā darba veikšana, ievērojot augstākos profesionālisma un precizitātes standartus, objektivitāti un patiesumu, morāles un ētikas principus, godīgumu, tostarp plaģiātisma novēršanu, patiesu ziņu sniegšanu un precizitāti akadēmiskajās publikācijās, kā arī komunikācijas un publicitātes pasākumos, kas veido akadēmiskās vides tēlu

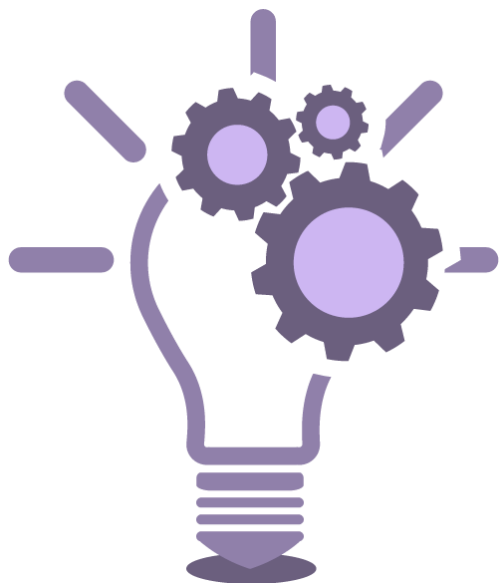
(SAM 8.2.3. "Nodrošināt labāku pārvaldību augstākās izglītības institūcijās")

Izglītības un zinātnes
ministrija

Akadēmiskais godīgums un ētika – izglītības politikas veidošanā

Akadēmiskā sabiedrība aktualizē jautājumu par plāgiātismu un akadēmisko darbu komercializāciju

IZM pārstāvja līdzdalība Eiropas padomes sadarbības platformā Ētika, caurskatāmība un integritāte izglītībā (ETINED)

Pētniecības integritāte (Eiropas Savienības padomes secinājumi (2015))

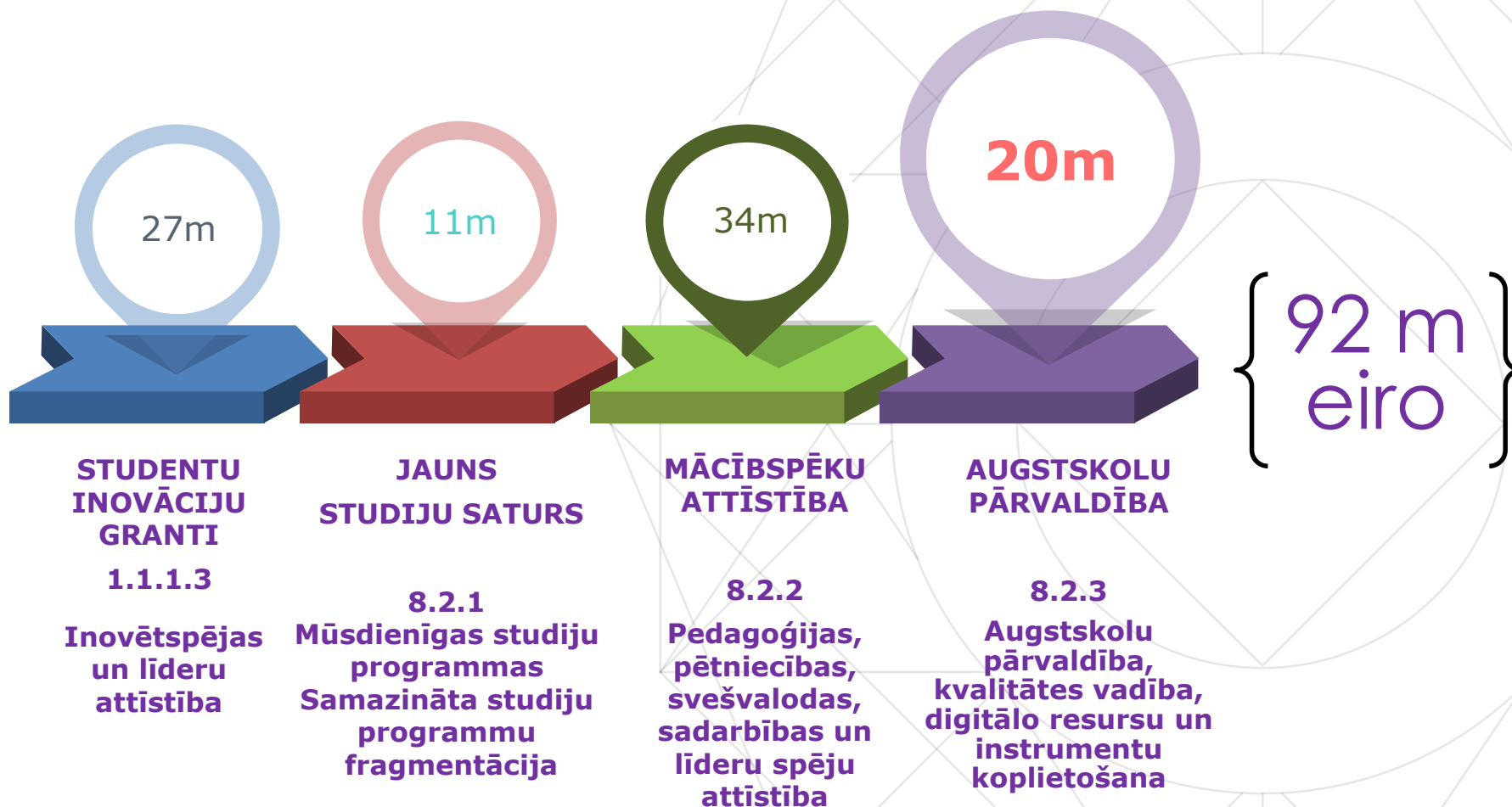
Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt labāku pārvaldību augstākās izglītības institūcijās" aktivitātes

Izglītības un zinātnes
ministrija

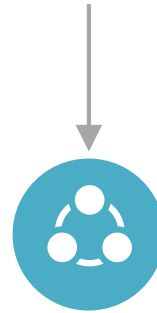
Finanšu instrumenti pārmaiņu īstenošanai augstākajā izglītībā

Izglītības un zinātnes
ministrija

Kā panāksiet, lai pasniedzēju un studentu galvenais mērķis ir starptautiski augstas kvalitātes izglītība?

IEKŠĒJĀ KVALITĀTES VADĪBA

- Lai vadība var pieņemt darbā **un atlasīt kvalitatīvākos** pasniedzējus un arī **studentu vidū ir konkurence**
- Lai pasniedzēji var likt atzīmes bez spiediena saglabāt studentu
- Lai pasniedzēji **aktīvi un regulāri uzlabo kursus** ar jaunāko literatūru un metodiku, iestrādā studentu, kolēģu, uzņēmumu, ārējo novērtējumu ieteikumus
- Lai studenti un pasniedzēji **zina akadēmiskā godīguma prasības**, par pārkāpumiem **grib un nebaidās ziņot**
- Lai **augstu prasību dēļ studenti un pasniedzēji** nekrāptos

Izglītības un zinātnes
ministrija

Kā panāksiet, lai pasniedzēju un studentu galvenais mērķis ir starptautiski augstas kvalitātes izglītība?

AKADĒMISKAIS GODĪGUMS

Zināt

- Izvērtēšanas birojs **rektora līmenī**, to nedara pasniedzējs vai fakultāte
- Anonīma** ziņošana
- Skaidri noteikumi**, godīgums svarīgāks par studenta glābšanu

- 20 minūšu "*akadēmiskā godīguma*" **modulis katra kursa sākumā**, t.i. 4-6x katrā semestrī
- Tiešsaites materiāli + testi; **obligāti visiem pētniekiem** (*plaģiātisms, falsifikācija, autorība, pētījumu ētika un riski, pušu tiesības un pienākumi*)
- Pētniecības projektu **izvērtēšanas komisija** (*ja var būt riski sabiedrībai, pieprasa pētniecības partneri ES, ASV*)

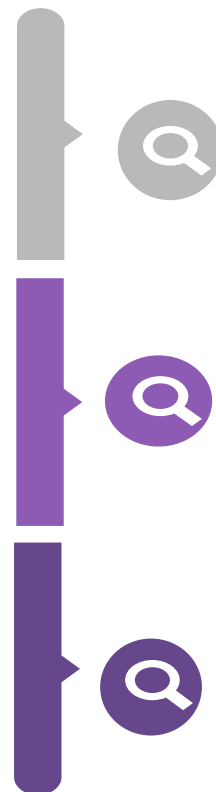
Izglītības un zinātnes
ministrija

Akadēmiskais godīgums un ētika – izglītības kvalitātes nodrošināšanā

Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG, 2015)

Augstskolu likums (5.pants Augstskolas uzdevums)

Zinātniskā doktora grāda piešķiršanas (promocijas) kārtība un kritēriji (MK 27.12.2005. noteikumi, Nr.1001, 15.7.punkts)

Kvalitātes novērtēšanas politika atbalsta akadēmisko godīgumu un brīvību, un ir neiecietīga pret akadēmisko krāpšanu

Augstskolas iedibina politiku un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai

Darbs nav viltojums vai plaģiāts vai nav izdarīts cits zinātniskās ētikas pārkāpums

Izglītības un zinātnes
ministrija

Akadēmiskais godīgums un ētika – paveiktais augstākās izglītības iestādēs (2015.-2018.)

Atbalsta instrumentu
attīstība akadēmiskā
godīguma izpratnes
un sadarbības starp
augstskolām
stiprināšanai

Iesaiste un
līdzdalība
starptautiskos
projektos

Augstskolu
iekšējais
normatīvais
regulējums -
akadēmiskais
godīgums un
ētika

Informācijas
tehnoloģiju
izmantošana plaģiāta
atklāšanai un
novēršanai
akadēmiskajos darbos

Augstskolu iesaiste
starptautiskos
sadarbības tīklos

Izglītības un zinātnes
ministrija

Augstākās izglītības iestāžu rīcības virzieni akadēmiskā godīguma principu stiprināšanā

**Atbalsta instrumentu attīstība
akadēmiskā godīguma izpratnes,
sadarbības starp augstskolām
stiprināšanai un procesu uzraudzībai**

- **Akadēmiskā godīguma politika/kodekss**
- **Akadēmiskais ētikas kodekss**
- **Plaģiātisma identificēšanas un novēršanas noteikumi**
- **Studējošo un akadēmiskā personāla izglītošana (informatīvie materiāli, pasākumi)**
- **Akadēmiskā godīguma tēmas iekļaušana studiju saturā**
- **E-koplietošanas risinājuma izstrāde**

**Iesaiste un līdzdalība
starptautiskos projektos,
sadarbības tīklos**

**RTU ir viena no Eiropas
akadēmiskā godīguma tīkla
dibinātājiem 2016.gadā**

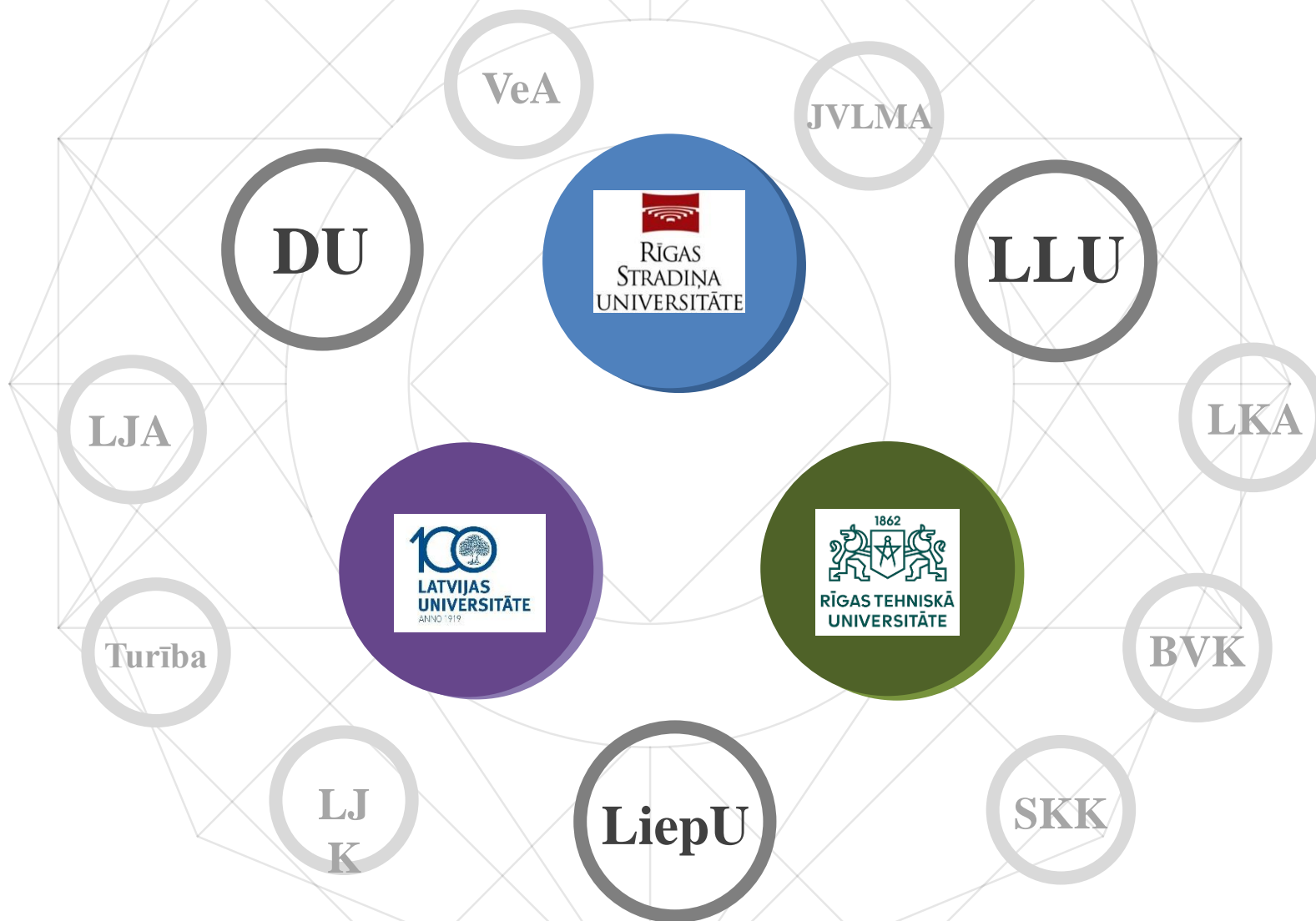
**Dalība starptautiskos projektos,
piem., RTU - "Eiropas līmeņa tīkls
akadēmiskās integritātes
veicināšanai", LU – konsorcijs
dalībnieks projektā Apvārsnis
2020 VIRT2UE "Virtue based
ethics and Integrity of Research"**

Izglītības un zinātnes
ministrija

Akadēmiskais godīgums ESF augstskolu pārvaldības projektos

Izglītības un zinātnes
ministrija

**Paldies
par uzmanību!**

Latvijas spēks ir tās ļaudis,
un viņu zināšanas ir **mūsu vērtība**

